

فرهنگ‌نامه‌ی سیاسی - فلسفی مکتب‌های سیاسی

AUTOCRACY آتوکراسی

بهترین معنای این کلمه در زبان پارسی «قدرت نمایی»، «استبداد»، «دیکتاتوری» و «زورگویی» است. فردی را که این شیوه را پیش می‌گیرد اتوکرات (AUTOCRAT) یا قدرت طلب می‌گویند. در اصطلاح سیاسی به سیستم‌هایی گفته می‌شود که همه چیز در کلمه‌ای به نام «قدرت» خلاصه می‌شود. در سیستم‌های اتوکراتیک هیچ کس به جز شخصی که در بالای هرم قدرت قرار گرفته است اجازه اظهار نظر ندارد. در سرزمین‌هایی که با این شیوه اداره می‌شوند قوانین

اجتماعی، مقررات اداری، حقوق شهروندی و ساختارهای پارلمانی و قانونی چنان چه وجود داشته باشد، زیر سلطه‌ی حاکمیت دیکتاتوری است. وفاداری مردم در سیستم‌های اتوکراتیک از روی ترس و اجبار است. بسیاری از حکومت‌های سنتی، قبیله‌ای و مذهبی بر این شیوه اداره می‌شوند.

اخوان المسلمین

نام نهضتی است که بنیان‌گذار آن شخصی به نام حسن البنا بود که در سال ۱۹۲۹ میلادی در مصر پا گرفت. اساس اعتقادات بنیان‌گذار و پیروان این نهضت اسلام است.

با اعتقادات خود نمی‌دانستند در پی توطئه‌ی قتل نخست وزیر مصر بر آمدند که فعالیت‌های سیاسی آن‌ها را متوقف کرده بود. پس از کشف توطئه‌ی یاد شده حسن البنا کشته شد، اما پیروانش بر دامنه‌ی فعالیت‌های سیاسی خود افزودند.

اخوان المسلمین در آغاز از انقلاب جولای ۱۹۵۲ میلادی که به رهبری ژنرال نجیب و جمال عبدالناصر صورت گرفته بود جانب‌داری کردند، اما بعد از مدتی به بهانه‌ی نزدیکی انقلاب مصر با غرب با رهبران انقلاب به مخالفت برخاستند و شرط هم‌کاری خود با دولت انقلابی مصر را

اصول سیاسی و اجتماعی اخوان المسلمین بر اسلامی استوار است که اصول حکومتی آن در قرن‌های نخستین پیدایش اسلام و در ۱۴۰۰ سال قبل به اجرا در می‌آمد. پس از پایان جنگ دوم جهانی دامنه‌ی گسترش این نهضت اسلامی از مرزهای مصر گذشت و با سرعت در دیگر کشورهای اسلامی پخش شد و پیروان بسیار متعصبی پیدا کرد.

اعضای اخوان المسلمین در مدت کوتاهی در بین دولت مردان کشورهای عربی نفوذ کردند و بحران‌های سیاسی بزرگی به وجود آوردند. حسن البنا و پیروانش که از سیستم حکومتی مصر ناراضی بودند و آن را موافق

تصویب تصمیم‌گیری‌های سیاسی توسط شبکه‌ی اخوان المسلمین قبل از دولت مصر اعلام کردند.

به زودی اختلاف سلیقه‌های نخستین تبدیل به تضادهای سیاسی شد و توطئه‌ی ترور جمال عبدالناصر در دستور کار رهبران اخوان المسلمین قرار گرفت. پس از آشکار شدن توطئه‌ی ترور ناصر، به دستور دولت

مصر این حزب غیر قانونی اعلام شد، اموال آن مصادره گردید و بسیاری از رهبران آن اعدام شدند. اخوان المسلمین که معتقد به بازگشت کامل به اصول نخستین اسلام هستند هم اینک در مصر و بسیاری از کشورهای عربی در حال فعالیت آشکار و پنهانی سیاسی می‌باشند.

اخوان الصفا

قرن چهارم هجری که هم زمان با قرن یازدهم میلادی است در ایران و جهان اسلام به عنوان یک قرن استثنایی شناخته شده است. در این قرن نهضت‌های فراوان انقلابی، ملی و استقلال طلبانه دسراسر سرزمین‌های اسلامی سر بر آوردند و علم، ادب، حکمت و فلسفه، اگر چه موافق طبع و سلیقه‌ی خلفای اسلامی و دولت مردان آن‌ها نبود، رونقی دوباره گرفت.

اخوان الصفا یکی از همان نهضت‌های علمی - عقلی است که در این قرن پیدا شد. پیروان این نهضت معتقد بودند که با

استدلال‌های فلسفی و با بهره گرفتن از علوم عقلی می‌توان دین و حکمت را به یک‌دیگر نزدیک کرد. به همین سبب پیش‌گامان این نهضت رساله‌های ساده و کوتاه شده‌ای از مبانی حکمت نظری و عملی می‌نوشتند و نسخه‌های آن را در اختیار عموم مردم قرار می‌دادند. از ترس تعقیب و گریزهای حاکمان مذهبی در هیچ

یک از این رساله‌ها نام نویسنده مشخص نبود. ناشران این عقیده برای گسترش اعتقاداتشان در بین مردم می‌کوشیدند تا معتقدات دینی مسلمانان را به گفته‌های علمی حکما منطبق کرده و برای تحلیل و تفسیر مسایل مذهبی از روش فلاسفه استفاده نمایند.

اخوان المسلمین اعتقاد داشتند از راه تحلیل‌های منطقی و فلسفی و با توسل به حکمت نظری و عملی می‌توان به تزکیه‌ی نفس و رسیدن به کمال که بالاترین درجه‌ی دین داری و شریعت است، دست یافت و به حقیقت دین رسید.

فلاسفه‌ی ایران، یونان و هند به عنوان علمای عقلی مورد توجه ویژه اخوان الصفا بودند. در رساله‌هایی که به همین منظور تهیه می‌کردند از ارسطو، افلاطون، سقراط و فیثاغورت به عنوان حکمای عقلی تمجید می‌کردند و از شیوه تفکر آن‌ها در اثبات عقاید خود و استدلال عقلانی امور دینی بهره می‌گرفتند.

گفته‌اند که رساله‌های اخوان

الصفا توسط نویسندگان خردمند و مشهوری مانند: زیدبن رفاعه، ابوسلیمان محمد بن معشر بُستی (مقدسی)، ابوالحسن علی بن رامیناس عوفی، ابوالحسن علی بن هارون زنجانی و ابواحمد مهرجانی نوشته می‌شده و پیروانشان در بین مسلمانان پخش می‌کرده‌اند.

اخوان الصفا در روابط با یک

دیگر بسیار پاک، صمیمی، ساده و یک رنگ بودند. کتاب‌های اخوان الصفا همگی درباره علوم عقلاتی، فلسفه، منطق، ریاضی، طبیعی و حکمت عملی و نظری نوشته شده است و یکی از منابع بسیار معتبر علمی و عقلی قرن چهارم و قرن‌های بعدی محسوب می‌شدند.

پایان

